

СИСТЕМА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Рета М.В., к.е.н., доцент кафедри економічного аналізу та обліку

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», Україна

м. Харків

Бухгалтерський облік завжди виступав інструментом управління господарською діяльністю і джерелом інформації, яка має суспільне значення. Отже, незважаючи на зіткнення інтересів постачальників та споживачів інформації, внаслідок того, що користувачі бухгалтерської інформації мають різні, а іноді і протилежні цілі, у сучасних умовах важливою проблемою глобальної економіки є потреба розширення об'єктів обліку та показників звітності. Таким чином, сучасний облік є глобальним і багатоцільовим з метою задоволення інформаційних потреб різних користувачів.

Саме тому система бухгалтерського обліку повинна мати гнучку структуру та виконувати значний перелік функцій.

Питання структури та функцій системи бухгалтерського обліку вивчалися такими вітчизняними вченими, як Бутинець Ф.Ф., Кірейцев Г.Г., Кузьминський Ю.А., Чумаченко М.Г., Сопко В.В., Голов С.Ф., Легенчук С. Ф. та ін. Теоретичні та практичні дослідження, проведені вченими, стосуються переважно організації окремих об'єктів бухгалтерського обліку в конкретних галузях економічної діяльності та організаційно-правових формах господарювання. Досить часто наголошується останнім часом, що сучасна теорія бухгалтерського обліку, його методика та методологія не відповідають інтересам сучасних господарчих структур. У сучасному інформаційному середовищі бухгалтерський облік перебуває на етапі пошуку нових ідей. На сьогоднішній день привертає увагу поліпшення не тільки окремих елементів бухгалтерського обліку, але й комплексне урахування останніх теорій систем, теорії організації та ін.

Класичним вважається поділ системи бухгалтерського обліку на макрота мікросистему, тобто система бухгалтерського обліку розглядається на рівні держави та на рівні окремого підприємства. Проте, не можливо не погодитися з думкою Легенчука С.Ф [1], що розвиток бухгалтерського обліку, як науки, на сьогоднішній день, потребує більш поглибленої класифікації в залежності від практичних функцій, які виконує система бухгалтерського:

1) бухгалтерський облік, як професійний вид діяльності, сутність якого полягає у фіксуванні фактів господарської діяльності з використанням класичної методології ведення бухгалтерського обліку, що ґрунтується на восьми елементах методу бухгалтерського обліку.

2) бухгалтерський облік, як інструмент прийняття рішень, який ґрунтується на використанні методології управління діяльністю підприємства.

3) бухгалтерський облік, як наукова діяльність, що ґрунтується на методах теоретичного, емпіричного та метатеоритичного пізнання.

У той же час, глобалізація викликає появу нових тенденцій у сфері організації бухгалтерського обліку. І у першу чергу глобалізація знаходить свій прояв у застосуванні Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в країнах світу, розширенням об'єкту обліку та показників звітності, уніфікованих підходів до державного регулювання обліку. В Україні сьогодні ніхто не може дати однозначної відповіді на питання, чи вирішить «українські бухгалтерські проблеми» застосування замість Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО) як національних стандартів — МСФЗ, так само, як і навпаки. В Україні питаннями застосування МСФЗ займається Методологічна рада з бухгалтерського обліку Міністерства фінансів. Розроблені та прийняті Мінфіном України національні П(С)БО мають, за чинним законодавством, не суперечити МСФЗ. На сьогодні проблема вибору застосування МСФЗ чи П(С)БО вітчизняними підприємствами не є важливим чинником подолання економічної кризи в Україні. Тим більше, ця проблема не може розглядатися причиною зміни чинного законодавства з бухгалтерського обліку, оскільки національні П(С)БО в усіх суттєвих аспектах відповідають

МСФЗ, чим витримуються діючі законодавчі вимоги та рекомендації міжнародних організацій [2, с. 185].

Державне регулювання системи бухгалтерського обліку на сьогоднішній день стає досить дискусійним питанням, стовно якого існує дві протилежні думки: від пропозицій дворівневого регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності (з боку держави та з боку професійного співтовариства) та надання повної свободи керівництву щодо переліку показників звітності. Наявність альтернативних варіантів у частині регламентації ведення бухгалтерського обліку та зведення ролі держави лише до регулювання загальних принципів може призвести до неможливості визначення вартості майна і неможливості співставлення результатів господарської діяльності різних підприємств. Так, Ф. Ф. Бутинець [3, с. 116] наголошує, що можливість організації бухгалтерського обліку власником на його розсуд призведе до того, що бухгалтерський облік стане замкнутою системою.

Таким чином, дослідження сутності системи бухгалтерського обліку на основі її практичної спрямованості дозволить систематизувати дослідження в галузі бухгалтерського обліку і розширити його функціональні можливості з метою формування інформаційного забезпечення користувачів обліково-аналітичної інформації.

Список літератури: 1. Легенчук С.Ф. Место практики в бухгалтерском учете: новое видение / С.Ф. Легенчук // Бухгалтерский учет и аудит - №6 – 2012 – С. 8-16; 2. Георгієва А. І. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації / А. І. Георгієва // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит. – 2011. – № 53. – с. 184-186. 3.Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в Україні. Міфологія. Частина 2. – Житомир: ЖДТУ, 2003.–524 с.